

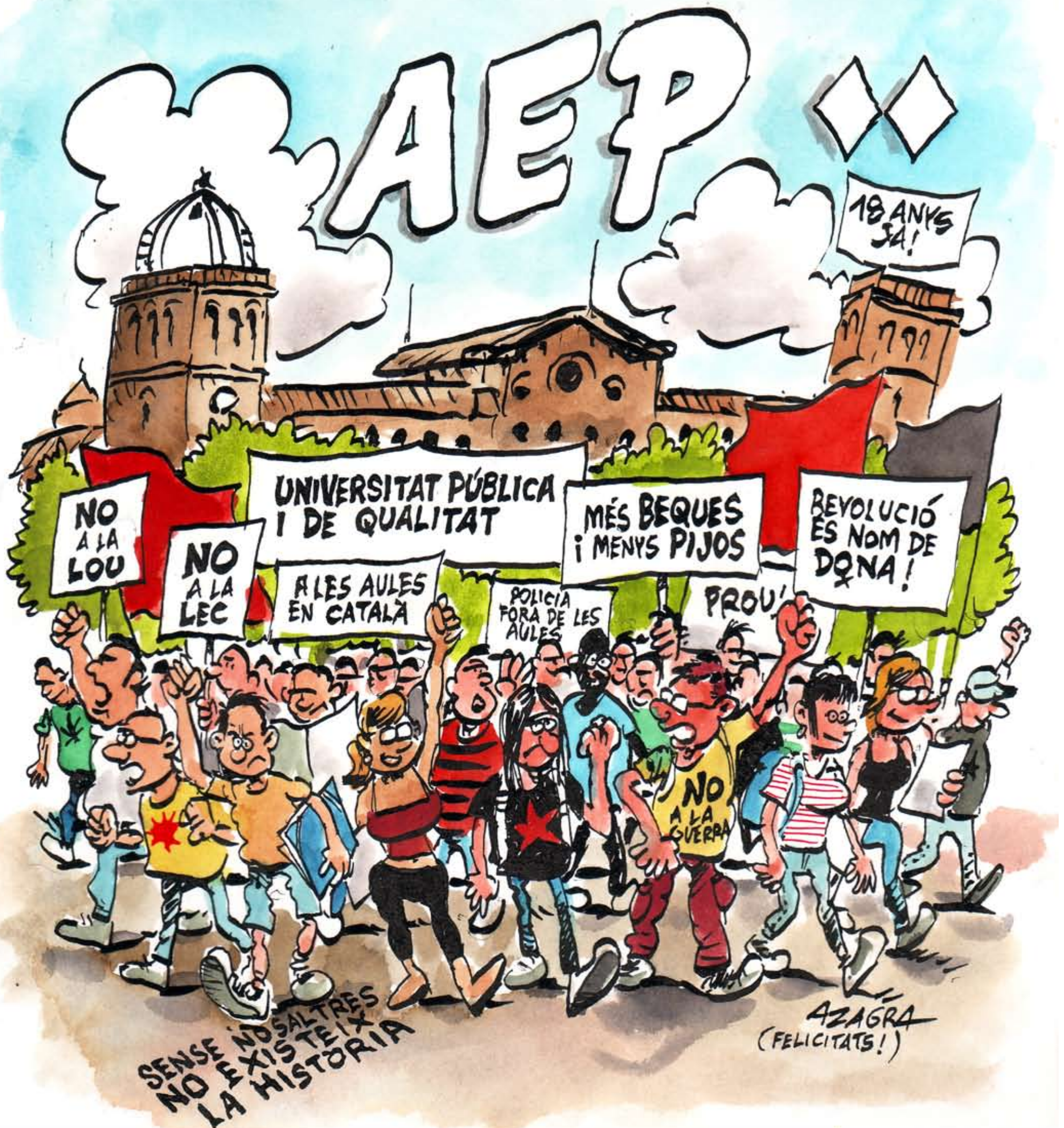
el Queixal

50

tardor 2009

www.aep.cat

la revista que fa mal

Secundària

- L'aprovació estival de la LEC

Política Universitària / p. 6-7

- Un segle de moviment estudiantil
- El finançament de les universitats

Estudiantil / p. 8 i 9

- Assemblea
- Ferrer i Guàrdia

Societat i cultura / p. 10 i 11

- L'estudiantat a Colòmbia
- Laboratori Antiracista '09
- La mercantilització de la identitat sexual

Històric / p. 12 i 13

- 18 anys defensant la Pública

L'entrevista / p. 14 i 15

- Arcadi Oliveres: "Cal pujar els impostos de les franges altes"

AEP

ASSOCIACIÓ D'ESTUDIANTS PROGRESSISTES

UB | Fent més números que un rellotge

Q En el claustre del passat mes de març, el rector Dídac Ramírez intentà donar respostes a la preocupació general dels assistents davant la situació financera en què es troba la UB. Ramírez digué que, tot i l'entorn socioeconòmic poc favorable en que ens trobem, era possible el correcte desplegament de l'EEES a la nostra universitat. Les mesures principals a prendre eren augmentar els ingressos públics, racionalitzar les despeses, i avançar cap a finançaments addicionals.

Havent finalitzat el curs, vam comprovar que la complexa relació manca de recursos-EEES resta lluny de solucionar-se. Els ingressos públics no han augmentat, i la racionalització de despeses s'està resolent fent concessions privades dels serveis que

fins ara eren propis de la universitat. Un exemple son els menjadors de Campus Diagonal, els quals podrien ser enderrocats el curs vinent sense previsió que el servei continuï en una altra ubicació. El mateix passa amb el servei d'esports, la gestió del qual ja no la durà la UB.

Pel que fa al correcte desplegament de les noves titulacions, el panorama no millora. Falta personal docent a la majoria de les facultats de la universitat, i s'hauran d'habilitar aularis per paliar la manca d'espais i el retard en la construcció de nous edificis. Un exemple concret és l'actual Facultat de Matemàtiques a l'Edifici Històric, que fa temps que es promet el seu trasllat a un edifici de nova construcció al Campus Diagonal, que s'hauria de fer entre 2007-2013, i facilitaria la situació dels estudiants i

professors, i solucionaria els problemes d'espai. Amb el dèficit econòmic que arrossega la UB però, s'ha decidit que no es podrà realitzar en aquest període. A més a més, hi ha l'agreujaent que el proper curs ha d'augmentar encara més la seva capacitat, ja que s'inicia un nou grau que combina matemàtiques i física. Així doncs, fins el 2014 no podrem saber quan veurà la llum el nou edifici. Conseqüències? Un conjunt d'estudiants i professors que, almenys durant 5 anys, hauran d'assistir a classe i realitzar les seves tasques docents i investigadores entre, com a mínim, tres edificis: edifici històric, facultat de física i seminari conciliar (on fins nou avís, s'utilitzaran les seves aules per fer classes).

Anna Mallol González
Història de l'Art - UB

UAB | Reforma o nyap?

Q Després d'un curs d'enrenou al carrer i adaptacions a corre cuita als despatxos, aquest any Bolonya comença a ser una realitat a la UAB. Tot i l'esforç del moviment estudiantil, que demanava temps per reflexionar sobre de la Universitat Pública, molts equips de Deganat van fer els deures per adaptar-se a l'Espai Europeu d'Educació Superior.

En què consisteix aquest gran canvi que busca ser "competitiu a nivell europeu" i "adaptar la universitat al segle XXI"? El que ens han intentat vendre fins ara és que les diferents disciplines hauran d'incorporar un ensenyament no tan sols de coneixements sinó també d'"habilitats" que formi per cobrir les necessitats del mercat laboral. Això vol dir més ordinadors per estudiant? Grups classe més reduïts per dur a terme debats? Més recursos per dotar d'estris els laboratoris de ciències, de càmeres els estudis de comunicació? Beques que permetin als estudiants ser-ho a temps complert?

El deute de la UAB es va fer públic l'any passat: 80 milions d'euros. Sabent-ho, sembla poc probable que es pugui millorar res en l'ensenyament superior. Si, a sobre, els Deganats han hagut de fer

l'adaptació al grau a "cost 0", potser tot plegat ha consistit en fer una reordenació d'assignatures, deixant fora les que no interessaven, concentrant tota l'obligatorietat durant els primer tres cursos, tota l'optativitat en l'últim, dos minutets al forn, i ja està a punt un nou grau!

De moment, el balanç és el següent: d'una banda, algunes carreres aguanten: les llicenciatures de Ciències Ambientals, les de la facultat d'Economia i Empresa (ADE, Economia), les de la facultat de Comunicació (Comunicació Audiovisual, Periodisme i Publicitat), Dret, Estudis Asiàtics, Psicologia, Psicopedagogia, Ve-

terinària i Química. També es manté la llicenciatura de segon cicle de Teoria de la Literatura, Medicina (que també és un grau), i les diplomatures de Ciències Empresarials i Fisiologia (que es poden escollir també en format de grau). D'altra banda, algunes llicenciatures de segon cicle ara són graus sencers (Antropologia i Bioquímica) i s'han creat estudis que abans no existien (Criminologia, Arqueologia, Comptabilitat i Finances, Disseny, Genètica, Microbiologia...).

Però encara hi ha qüestions sense resposta: què passarà amb els estudiants del darrer curs de llicenciatura que repeteixin alguna assignatura i hagin de fer-la com a grau? S'eliminarà finalment la convocatòria de setembre o el dret a l'examen final? Què passarà amb el dèficit de finançament públic de les universitats? Se suplirà amb finançament privat? Tot apunta a que aquest gran canvi per "una universitat eficient" consistirà en haver d'elaborar un treball per assignatura i setmana -que aproximadament el 70% dels estudiants haurà de combinar amb la seva feina a mitja jornada-, que el professor amb prou feines llegirà.

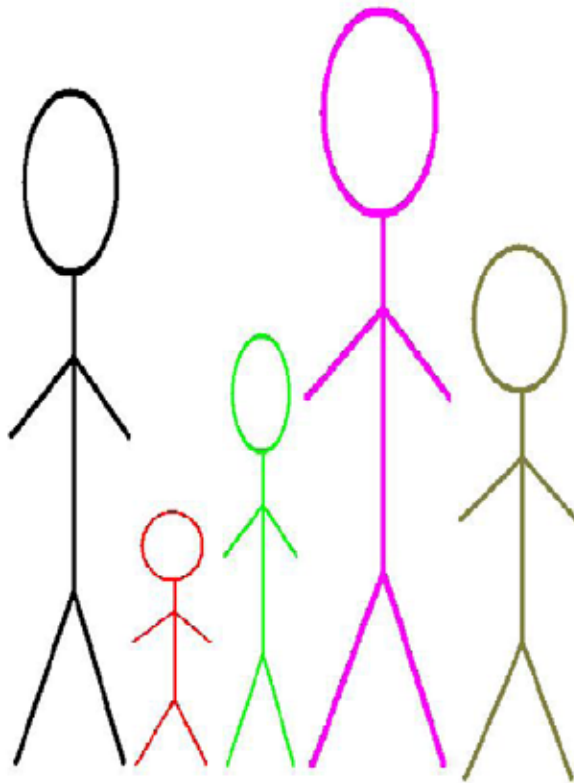
Lídia Brun Carrasco
Econòmiques - UAB

UPC | Implantació dels graus a la Politècnica

Ⓒ Aquest setembre la UPC ha ofert 41 noves titulacions en graus. La gran majoria són carreres tècniques a les quals se'ls ha afegit un any i se'ls ha canviat el nom, com ara l'Enginyeria Tècnica Industrial amb Especialitat en Mecànica, que ara ha passat a anomenar-se Grau en Enginyeria Mecànica. La resta de graus nous són titulacions "experiments", per exemple el Grau d'Enginyeria en Biomedicina. Si es coneix la trajectòria de la UPC sembla que responen a una voluntat d'atraure nous estudiants i no a la seva idoneïtat. El resultat és que caldrà veure si tenen èxit i si hi ha suficients recursos i professors per mantenir-les.

Pel que fa a les normatives, a nivell general la UPC va redactar el marc que cada facultat ha de respectar alhora de crear la seva pròpia normativa de graus. Aquest és un procediment sovint arbitrari que trenca amb el principi d'igualtat entre els

GARANTITZEN ELS REGLAMENTS
D'ESCOLA LA IGUALTAT ENTRE ELS
ESTUDIANTS DE LES ESCOLES A LA UPC?

estudiants de tota la UPC. De la normativa pròpia de la EUETIB, per exemple, es pot destacar que per ser titulat en un grau cal tenir un nivell en una llengua estrangera, que no esmenta els compensables (procediment que compensava el fet que a la UPC no hi ha recuperació d'exàmens) i el paràmetre "alfa" (mitjana mínima de crèdits aprovats per continuar a la universitat), es rebaixa del 0,5 al 0,3.

En resum, es troba que les carreres més rellevants, per durada i nombre d'estudiants com les enginyeries superiors i arquitectura, no s'han adaptat sobretot per les discussions entre universitats, Govern i col·legis professionals. L'heterogeneïtat del procés projecta ombres sobre el futur de les titulacions de la UPC, que s'han guiat més per la improvisació que per una bona reflexió de fons.

Diana Martínez Cavero
EUETIB - UPC

UPF | Moreso, l'oficialitat dels màsters i la "majoria silenciosa"

Ⓒ Venim d'un curs en què l'equip rectoral es va erigir garant d'una pretesa «majoria silenciosa», és a dir, l'opinió (transmesa no se sap com) del conjunt de persones que no s'expressen, ni mitjançant assemblees, ni a les urnes, ni de cap altra manera. Però tant el Rector com els vicerectors estan convençuts que són majoria, que són sensats i que tenen una opinió uniforme que coneixen i pensen aplicar. Semblen tenir clar que així actuen com cal.

Aquesta postura, difícilment sostenible, explica moltes coses: entrades de Mossos, amenaces ja desautoritzades d'expedients, Claustres amb votacions fictícies i mocions censurades, criminalització d'alguns grups de persones que sí fan sentir la seva veu i altres assumptes que no se sap si portaran cua o no.

Alguns indicis, no obstant, no apunten cap a una voluntat de rebaixar les tensions. En

un comunicat, l'AEP ja va denunciar que es titllava, a la revista oficial de la universitat (Línia 14), de «violentes» i «incíviques» les actituds d'alguns estudiants de la pròpia universitat, sense cap mena de prova. No cal dir que només es tracta d'un exemple de com s'ha vingut fent servir la propaganda institucional, però n'hi ha d'altres. El que sí que cal remarcar és que en aquest sentit la instal·lació de diverses (i, temem, costoses) pantalles planes a diferents punts de la universitat, precisament per a propaganda institucional, no són un bon auguri, menys encara quan ni hi ha hagut rectificació encara ni s'espera que n'hi hagi cap.

Esperem que, com a mínim, aquests nous suports per a que la institució pugui comunicar-se amb el conjunt de la comunitat universitària serveixin per acostar informacions als estudiants de diverses facultats, que són vitals per als seus estudis, i que no sempre arriben als seus destinataris, tal com el grau d'oficialitat dels estudis que cursen, com els afecta la normativa de permanència o el paper del consell social en les decisions que tenen a veure amb la progressió als estudis.

Álvaro Martínez-Majado
Humanitats - UPF

Juan Maragall Palomo presenta: Jo l'escric, jo l'aprovo

© En l'àmbit educatiu, l'1 de juliol simbolitza l'inici de les vacances, la platja i les onades o les muntanyes i els rius, els infants als casals d'estiu i els mestres de viatge (o acabant de retocar els preparatius pel curs vinent). L'1 de juliol és sinònim de pausa, merescuda i necessària.

Ara bé, l'1 de juliol no significa ben bé el mateix al Parlament de Catalunya... L'1 de juliol representa l'oportunitat per al PSC, per a ERC i per a CiU d'aprovar una llei sobre educació sense la comunitat educativa. I tot i que el dia que s'aprova una llei no vol dir gairebé res, no deixa de ser sorprenent que l'anomenada Llei d'Educació de Catalunya (LEC) s'aprovés el dia en què professors i alumnes ja no hi som. Que potser no ens hi volien?

D'entrada, aquesta llei no aporta cap millora al nostre sistema educatiu i deixa la xarxa pública desprotegida enfront de centres privats i concertats, ratificant la dualitat entre el Servei Públic d'Educació i el Servei educatiu d'interès públic. I tenint en compte que la llei pretén substituir la inversió pública per mesures administratives i regulació legal i que no destina el consensuat 6% del PIB a l'Educació veiem com es renuncia a un model educatiu veritablement universal, obert, equitatiu i gratuït.

Si a més a més considerem el fet que la llei empara i referma el concert a centres que segreguen l'alumnat per raó de sexe i consolida el poder de les patronals religioses, que desvirtua el concepte de convivència a la comunitat educativa i no persegueix la democratització dels centres, que no reconeix la tasca que a través de l'educació

Davant d'aquest panorama cal que el professorat i els estudiants, les famílies i la societat en general seguim reclamant el que volem. Sense una escola ben fonamentada i amb recursos i sense uns professionals preparats i valorats no podem aspirar a fer progressar la nostra societat.

Cal reclamar la retirada de la LEC i l'inici d'un nou procés de debat, similar al Pacte Nacional per l'Educació, al si de la comunitat educativa que reculli l'opinió dels professionals i usuaris de l'escola pública i la faci palesa en una nova llei. Només així, reconeixent la realitat dels centres i valorant els punts de vista de tots els actors, podrem dotar l'educació catalana d'un marc legal adient que la faci progressar. No val girar l'esquena a les aules i tancar-se als despatxos...

Un govern veritablement progressista hauria d'apostar inequívocament per l'escola pública i hauria de lluitar contra la doble xarxa actual que no fa més que agreujar les diferències socials contra les quals l'escola hauria de lluitar. Un govern veritablement progressista reconeixeria única i explícitament el Servei Públic d'Educació i faria un esforç per retornar el prestigi a les nostres escoles. Igualment, hauria de rebutjar d'arrel la segregació per sexes i hauria de separar l'educació de l'adoctrinament religiós de les aules donat que l'únic marc educatiu que assegura la convivència i la cohesió social és la laïcitat. Un govern veritablement progressista no faria rebaixes al 6% del PIB que necessita el nostre sistema educatiu i no pactaria mai una de les lleis fonamentals d'un país amb la dreta política...

Caldria que des de la Conselleria s'entengués d'una vegada que la cohesió d'un país no es pacta als jardins del Parc de la Ciutadella sinó que es construeix dia rere dia a les nostres escoles. Cap pacte polític, cap acord de govern, cap paraula amable entre partits aconseguirà el que aconseguix una comunitat educativa preparada, motivada i amb recursos. Una llei només és una eina que no pot canviar res per si sola. Sense la complicitat i la implicació dels protagonistes una llei no és més que una oportunitat perduda. Realment algú pensa que la LEC millorarà res?

Dos anys, tres vagues de la comunitat educativa, diverses concentracions i actes de rebuig. L'oposició a la LEC va engegat una mobilització social comparable al moviment anti-LOU, però la barra per part de la Conselleria ha portat finalment a l'aprovació de la llei, com dèiem, el passat 1 de juliol de 2009. Dos anys durant els quals, utilitzant tots els canals democràtics i totes les formes de participació ciutadana existents, una aclaparadora majoria dels actors que configurem la comunitat educativa ens hem fartat de repetir que no volíem aquesta llei per motius ben variats.

no-formal i informal porten a terme les entitats del lleure educatiu i les famílies i que no tracta adequadament els ensenyaments pre-obligatoris i post-obligatoris concloem que la LEC renuncia a una educació lliure i integradora, democràtica i participativa, integral, laica i completa.

Una llei redactada a l'esquena dels professionals i usuaris de l'educació pública, que no ha comptat amb un procés de debat transparent i que ni tan sols ha respectat el Pacte Nacional per l'Educació és un gest de mal govern i representa una oportunitat perduda.

Editorial

Portem 18 anys i 50 números defensant la Universitat Pública. Hem vist passar nombroses reformes: la LOGSE (1990), la LOE (2006) i la LEC (2009) a l'educació obligatòria, i la LOU (2001), la LOM-LOU (2007) i la LUC (2003) a l'educació superior. La tasca de la nostra associació ha estat promoure el debat en el si del moviment estudiantil per tal que esdevingui un grup de pressió i un interlocutor amb les forces polítiques encarregades de dictar les lleis.

Fa pocs dies que ha entrat al Parlament de Catalunya l'esborrany que ha de modificar la Llei d'Universitats Catalanes (LUC), vigent des del 2003. Aquest avantprojecte aspira a fer "actualitzacions tècniques" de l'anterior norma sense aixecar gaire pols mediàtica. I ho vol fer el més aviat possible, ja que una vegada convocades les eleccions a principis d'any no serà possible sotmetre una llei a votació.

És curiós com aquesta pràctica política, ràpida i amb poc debat, és un aperitiu de la manera de fer que la mateixa llei portarà a les universitats catalanes. Fa només unes setmanes que els rectors i els directors dels Consells Socials de tota Catalunya es trobaren a Montanyà, per establir unes directrius pel que fa als eixos vertebradors de la nova LUC. Ja fa anys que a les elits dels executius universitaris es parla amb un neologisme: la "governança". Aquest terme descarta el mot "govern" amb el pretext d'augmentar l'eficàcia en la gestió. Els equips rectorals troben difícil dirigir una institució el màxim òrgan de la qual, el Claustre, consta de centenars de membres de tres estaments diferents: PDI, PAS i estudiants. Així, la volguda eficàcia desterra el debat de l'administració de la Universitat Pública.

A dia d'avui ja trobem exemples vius

del despotisme il·lustrat que els rectors exerceixen sobre els Claustres de les seves universitats. A l'estiu, la nova rectora de la UAB, Anna Ripoll, va començar legislatura amb un cop de puny sobre la taula, anunciant al Consell de Govern la decisió unilateral de suspendre la Festa Major i, més greu encara, la negativa a negociar la readmissió d'uns treballadors acomiadats improcedentment.

Sobre el paper, l'anomenada governança pren forma en la concentració de poder en la figura del rector i els seus consellers, en l'ostracisme del Claustre, que s'escull però no es convoca, en la designació del rector i del director del Consell Social per part del Parlament enloc de per sufragi universitari, i el nomenament dels degans de les facultats pel rector. En unes altres paraules, els governants de la universitats seran escollits pel partit polític en el poder.

No existeix una veritat absoluta pel que fa al paper de la Universitat Pública a la societat, com tampoc n'existeix una als debats infinits que sorgeixen dia a dia en el seu si. És per això que s'han creat òrgans de debat que han d'exercir la tasca de discutir sobre els afers que a tothom afecten. Estem a punt de presenciar com el Parlament aprova una llei que roba a la comunitat universitària la seva autonomia, i d'aquí poc serem els primers en tenir un rector anomenat directament pel poder polític. Què en podem esperar d'una Universitat amb un grup executiu que ostenta tot el poder i un òrgan legislatiu que ni tan sols és convocat?

"L'educació és un dret, no un privilegi" ha estat un dels lemes del moviment estudiantil durant els darrers anys. Tanmateix, el dret a l'educació vol dir molt més que el simple accés a l'aula de la universitat.

Gràcies a **Arcadi Oliveres** per l'entrevista. Gràcies al dibuixant **Manuel Azagra** per la col·laboració al dibuix de portada. Això tampoc no surt mai per la tele.

Adhesió i informació

Nom _____ Telèfon _____
 Adreça _____ Població _____
 Codi postal _____ Correu-e _____
 Centre d'estudis i curs _____

Voldria

- Rebre informació
 Col·laborar amb l'AEP
 Col·laborar amb el Queixal

c/ Riera d'Escuder 47, baixos
 08028 Barcelona
aep@aep.cat

AEP

Si no vols malmetre el teu Queixal, fotocopia aquesta fitxa

el Queixal
 la revista que fa mal

II època, núm. 50
 Tardor 2009

elqueixal@aep.cat

Edita

AEP
 Associació d'Estudiants
 Progressistes

c/ Riera d'Escuder 47, baixos
 08028 Barcelona

Tel: 93 491 42 02
 Fax: 93 491 26 93
 a/e: aep@aep.cat

<http://www.aep.cat>

Direcció

Lara Saiz Moya

Consell de Redacció

Àngels Altés i Planas
 Oriol Arcas Abella
 Albert Fajula Cara
 Albert Ferrer Sánchez
 Anna Mallol González
 Diana Martínez Cavero
 Àlvaro Martínez Majado
 Alex Morcuende González
 Daniel Mourenza Urbina
 Ritxi Naval Vidaller
 Anna del Pino Pérez
 Aleix Porta Alonso
 Miquel Robles Martínez
 Marina Rodríguez Baras
 Nora Sánchez Oussedik

Impressió

Rotimpres

el Queixal expressa l'opinió mitjançant l'editorial. Els articles signats són opinions i responsabilitat dels seus autors i autores.
 D.L.B. 37713-91
 Tot el material publicat es pot reproduir sense cap restricció, si no es fa amb finalitats comercials

el Queixal rep subvenció de Vicerectorat d'Estudiants (UB) Secretaria General de Joventut de la Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

el Queixal es publica gràcies a l'esforç de la militància de l'AEP

Un segle de moviment estudiantil

Malgrat mobilitzacions creixents de l'estudiantat les reformes han passat com un corró gegant per sobre la universitat, aixafant l'esforç dels i les qui somiàvem amb millorar-la. Els artífexs, Govern, rectors i empresaris, tecnòcrates que parlen en nom de la societat i del futur, han titllat d'antiquat i d'immobilista que s'aferra al passat a tot aquell qui s'atrevia a opinar diferent. Irònicament, un breu repàs a la nostra història, la història del moviment estudiantil, ens revela com la universitat sembla anar reculant com un enorme cranc cap al passat obscur, mentre que les reivindicacions de fa més de cent anys continuen més vigents que mai.

En un altre segle i un altre continent trobem una de les pedres angulars del moviment estudiantil llatinoamericà: el Manifesto de Córdoba de 1918. En un estil fogós el jovent argentí enderrocava les institucions universitàries de l'autoritat i les runes d'una degenerada moral religiosa jesuïta. "La autoridad", deien, "en un hogar de estudiantes, no se ejercita mandando, sino sugiriendo y amando: enseñando". Van reclamar una educació científica i racional. Van rebutjar les burles i les mentides de participació que els oferien, la legislació que no els emparava: "¿Que en nuestro país una ley —se dice—, la ley de Avellaneda, se opone a nuestros anhelos? Pues a reformar la ley, que nuestra salud moral lo está exigiendo". La frase final "La juventud ya no pide. Exige que se le reconozca el derecho a exteriorizar ese pensamiento propio en los cuerpos universitarios por medio de sus representantes" resumeix el sentir de la joventut que durant un segle ha continuat la lluita.

"La juventud de Córdoba reclama un gobierno estrictamente democrático y sos-

Córdoba, Argentina, 1918.

tiene que el demos universitario, la soberanía, el derecho a darse el gobierno propio radica principalmente en los estudiantes". Sovint a les nostres universitats ens hem de sentir dir que els estudiants no només volem imposar el nostre criteri, sinó que a més no tenim cap dret a opinar. Som clients, passius, rebedors del saber. A aquests rectors que renequen de la seva joventut, als legisladors i governants que ens manen, els caldria fer memòria de les seves pròpies lluites. A la cèlebre Caputxinada del 1966 que va donar lloc al Sindicat Democràtic d'Estudiants de la UB de Manuel Sacristán i Francisco Fernández Buey, al Manifest per una Universitat Democràtica. I on queden les demandes del professorat progressista que va redactar el Manifest de Bellaterra de 1975, per una universitat nova? Els qui xisclen patèticament que la universitat ha d'estar al servei de les empreses i del mercat, fa 30 anys proclamaven que "la universitat no ha de

proposar-se la reproducció de la ideologia ara dominant", que la societat havia de ser "lliure i democràtica, tendint a l'eliminació de les divisions socials". On parla la LUC o la LOU de "l'eliminació de la divisió social del treball"? Hi tenen a veure els "Campus de Excelencia"? "La Estrategia Universidad 2015" parla d'augmentar el finançament privat, xocant amb l'article 12 del Manifest de Bellaterra, que diu que el finançament de la universitat "procedirà del pressupost estatal o d'altres organismes públics".

El professorat de la UAB demanava un ensenyament "pràctic alhora que teòric, tècnic alhora que científic, concret alhora que abstracte i sintètic", però amb Bolonya sembla que l'important és saber fer presentacions i parlar anglès, mentre s'eliminen assignatures massa "abstractes" per manca de temps al pla d'estudis de grau.

I al Llibre Blanc dels nostres rectors i rectores es proclama que el rector hauria de ser l'Única Autoritat, el Cap, el Qui Pren Les Decisions, que el claustre és ineficient i hauríem d'anar pensant en desmantellar-lo... Talment com apunta la legislació franquista de 1943 ("el rector es el Jefe de la Universidad", article 38). Al Manifest de Bellaterra propugnaven que "l'òrgan suprem de representació és el Claustre, on es troben representats tots els estaments elegits per sufragi directe i universal". Però ara el futur s'enfosqueix i anem cap enrere com un cranc, cap a la universitat franquista, desfent el teixit de la Història, de 100 anys de lluites.

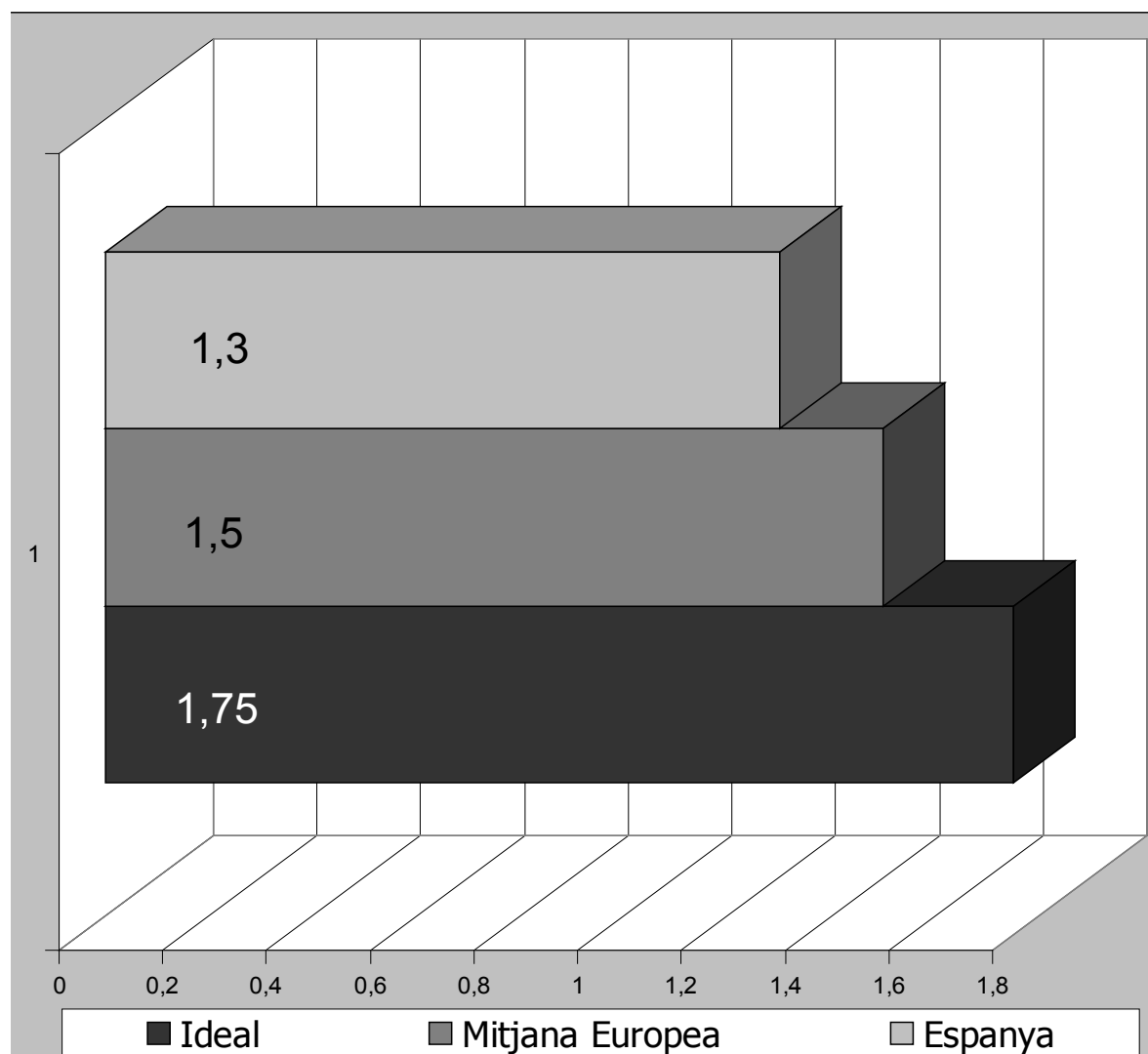
La Caputxinada a Barcelona, 1966.

El finançament de la Universitat (veritablement) Pública, democràtica i d'accés universal

La lluita social ha aconseguit l'accés universal a l'educació bàsica, però què passa amb l'educació superior? Al contrari del que alguns puguin pensar, cursar una carrera universitària surt molt car per aquelles persones la família de les quals no pot costejar els estudis. Així, són molts els que no poden accedir a uns estudis superiors. A Espanya el finançament de l'educació superior prové majoritàriament de l'Estat i d'algunes fonts privades. La crisi econòmica actual, i l'endeutament de les universitats fa, però, que tant l'estat com els governs de les universitats hagin de buscar noves fonts de finançament. A més, en tots els països europeus hi ha una forta pressió per implementar el model neoliberal a través de la diversificació de les fonts d'aquest finançament, estratègia implícita en el procés de Bolonya.

Volem una Universitat que sigui veritablement Pública, democràtica, i d'accés universal. Per aconseguir-la, com ja hem mencionat, cal un augment important del finançament cap a l'ensenyament superior, alhora que també és necessari un bon sistema de gestió que garanteixi un govern autònom i un funcionament democràtic en els òrgans de les universitats. A Espanya, la inversió en educació superior se situa al 1'3% del PIB. Aquesta inversió ha anat augmentant als darrers anys de forma artificial gràcies a l'expansió de l'economia, però no s'ha fet cap esforç real per acostar-se a la mitjana europea, que es troba al 1'5%. Amb tot, avui dia ens trobem amb un estancament de la despesa pública que ha causat un endeutament crònic de les universitats públiques. Per fer front a aquest dèficit cal que la comunitat universitària pressioni al govern perquè sigui l'estat qui augmenti fins un 1'75% del PIB destinat a l'educació superior.

Aquest curs ha començat ja la implantació del nou pla d'estudis. Els nous graus van acompanyats d'un augment important en el preu del crèdit, ha convertit en habitual l'anomenada figura de l'estudiant "a temps complet", i han crescut també el nombre de màsters i postgraus, gairebé obligatoris si es vol arribar a la mateixa especialització que amb les llicenciatures. Si volem una universitat que sigui realment d'accés universal, cal un bon sistema de beques per tal de garantir que ningú es quedi fora. Això significa un augment quantitatiu i qualitatiu de la concessió de beques, tant en els graus com postgraus i màsters. Actualment a Catalunya (i Espanya) les beques

son un complement addicional per compensar el cost dels estudis. Les beques de caràcter general s'atorguen en funció de la renda, obtenint-les aquells/es amb rendes més baixes. Amb tot caldria ser molt més rigorosos, tenint en compte l'alt frau fiscal que hi ha en el nostre país. Després trobem altres tipus de beques com son les de col·laboració, que s'atorguen seguint criteris majoritàriament acadèmics, però que s'haurien de considerar un treball ja que generalment l'estudiant realitza unes tasques de tipus laboral. Poc a poc també es van popularitzant les "beques-crèdit". Aquestes son crèdits que atorguen algunes entitats bancàries amb col·laboració amb les universitats a alumnat de màster i postgrau, i l'import que es dona està destinat únicament a pagar el preu dels estudis. Així, ens trobem amb un sistema de beques que en cap cas cobreixen el veritable cost d'estudiar (transport, material,...) ni tampoc el cost d'oportunitat que significa no poder treballar. Els estudiants becats han de combinar generalment estudis amb feines precaritzades temporals i sense contractes o, si no, endeutar-se amb crèdits mentre encara dura el seu període d'estudis. Dins del sac de tot el que els estudiants han de pagar cada curs s'hi han d'afegir les taxes univer-

sitàries. Aquestes son un impost socialment injust, ja que les paguen totes i per igual tot l'alumnat, independentment de quina sigui la seva renda. A Catalunya, a més a més, existeixen múltiples taxes per moltes de les operacions burocràtiques que cal fer per matricular-se: taxa de matrícula, d'automatrícula, de modificació, de reconeixement de crèdits de lliure elecció... Aquestes minúcies arriben a ser una font de finançament més per cadascuna de les universitats. Amb aquest panorama és necessari que el nombre de beques augmenti substancialment, i això només es podrà fer si l'estat destina fins a un 0'25% del PIB per beques. Alhora, s'han de revisar els criteris d'assignació d'aquestes i realitzar un control exhaustiu del frau fiscal. Cal també congelar les taxes universitàries, és a dir, aturar la seva pujada anual, substituir les beques de col·laboració per contractes reals, eliminar les penalitzacions per a segones i terceres matriculacions...

2. Un discurs propi: la Universitat Pública; un nou m

Un cop creada l'associació comença l'etapa de la definició i creació de discurs. Neixen assemblees d'estudiants arran de la creació de la Plataforma Mobilitzadora en Defensa de la Universitat Pública.

Contra les normatives de permanència i les taxes i en defensa de la universitat pública. L'AEP lidera un moviment unitari que treu 25.000 persones al carrer i aconsegueix que es redueixin les taxes universitàries per sobre de l'IPC. Aquesta fita s'assoleix amb el suport del Bloc d'Estudiants de Catalunya (BEI), una entitat de recent creació que anys després prendrà el nom de Coordinadora d'Estudiants de Catalunya.

Naixement de la Plataforma Mobilitzadora en Defensa de la Universitat Pública i redacció del Manifest en Defensa de la Universitat Pública.

L'AEP impulsa la PMDUP, plataforma que aglutina la pràctica totalitat de les organitzacions d'estudiants de Catalunya i compta amb el suport del professorat i el personal d'administració i serveis. L'AEP redacta el "Manifest en Defensa de la Universitat Pública", un document que constitueix el discurs de l'esquerra de la Universitat Pública i els seus reptes. Al llarg dels cursos següents, la PMDUP organitza multitudinàries manifestacions i accions davant les facultats i claustres i jurats.

Assalt feixista a la seu de l'AEP i assalt de la Facultat de Ciències.

Al juliol de 1998, un grup feixista armat ataca el local de l'AEP, destruint documentació i roba. Aquell moment es trobava allà i deixant missatges amenaçant de mort els dirigents de l'AEP. El 1999, amb l'excusa de frenar aldarulls a la UAB, la Policia Nacional irromp va destruir les instal·lacions i ferint estudiants en una actuació criminal que serà condemnada pel Tribunal Suprem de Catalunya. Tot i així, no hi haurà cap dimissió ni expedient pels responsables.

1992

1. Els orígens i el procés fundacional

El naixement de l'AEP es bàsicament la història de moltes persones que van treballar des de les bases per aconseguir un gran repte: la unió sota consignes d'esquerres i la organització.

1985-1987

Formació de l'Associació Catalana d'Estudiants (ACE) i primeres organitzacions unitàries d'esquerres

A partir de persones que volen estructurar l'escàs moviment estudiantil, neix aquesta organització, catalanista i d'esquerres. Des de l'inici, l'ACE planteja la necessitat d'aglutinar les diverses entitats d'esquerres en un front ampli i plural i per això treballa per construir l'Alternativa per una Universitat Progressista (AUP) a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i el Bloc d'Estudiants (BE) a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

1988-1991

Inici del procés de convergència cap al moviment unitari a Catalunya

A la Universitat de Barcelona (UB), l'ACE inicia els contactes amb la Federació d'Assemblees d'Estudiants Progressistes (FAEP) i l'Associació de Joves Estudiants de Catalunya (AJEC), entre d'altres. L'objectiu és crear una organització única a partir de l'ACE, l'AJEC i altres grups preexistents. Les reticències d'un sector important de l'AJEC al procés d'unificació frenen el progrés del projecte, però, finalment, les diferències internes d'aquesta associació provoquen l'escissió quan el sector majoritari, proper al Partit Socialista, opta per no participar dels moviments contraris a la Guerra del Golf.

1991-1992

Naixement de l'Associació d'Estudiants Progressistes-Associació Catalana d'Estudiants
Finalment, l'ACE, l'AUP, la FAEP i l'escissió de l'AJEC creen el desitjat sindicat unitari que rebrà el nom d'AEP-ACE.

3. El moviment anti-LOU: el moviment estudiantil més potent de la història de Catalunya

Polítiques educatives neoliberals que arriben al màxim exponent provoquen que el moviment estudiantil organitzat maduri i sigui capaç de fer front a una ofensiva de la dreta sense precedents. L'AEP aconsegueix cristal·litzar i esdevé primera força estudiantil el 2000.

2000

Informe Universidad 2000 ("Informe Bricall")

La Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE) encarrega a Josep Mª Bricall, ex-rector de la UB, que redacti un informe que analitzi la situació de la Universitat Pública. En una deriva neoliberal sense precedents, la comissió redactora es reuneix amb professors, polítics i sobretot empresaris però veure ni un sol estudiant. La PMDUP aconsegueix mobilitzar els estudiants i la comissió redactora enganya l'opinió pública i la premsa explicant un informe diferent del que ha escrit.

2001

La Ley Orgànica de Universidades (LOU) i la manifestació estudiantil més gran de la història: més de 80.000 persones demanen al carrer la derogació de la LOU

Pilar del Castillo, polèmica ministra d'educació del PP, impulsa la tramitació parlamentària de la LOU, que parteix de l'anàlisi de l'Informe Bricall i elimina de facto la preuada autonomia universitària, aconseguint fins i tot que rectors i professors es mostrin contraris a la llei. Sota el lema "Enderroquem la LOU. Construïm la Universitat Pública", la manifestació de Barcelona suposa un enorme èxit en la consolidació del moviment que veurà com el Partit Popular, amb una majoria absoluta, aprovarà la seva LOU. El moviment aconsegueix arraconar el compromís del líder socialista, Rodríguez Zapatero, de derogar la LOU si guanya La Moncloa. El paper de l'AEP en aquest procés és determinant ja que no impulsa les assemblees de Catalunya i la PMDUP sinó que també ajuda al moviment estatal aportant les traduccions al castellà dels posicionaments de la PMDUP; base de tot el discurs anti-LOU, i organitzant la resposta estudiantil general a través de diverses trobades estatals. Aquesta feina convertirà l'AEP en la primera força estudiantil del país.

2000

Model organitzatiu: l'assemblearisme

ció ideològica i de la
u, neix la Plataforma
a, creix el moviment.

1992-1994
de la universitat pública
els anys següents no s'apugin
d'Estudiants Independentistes
Estudiants dels Països Catalans
(CEPC).

1995-1997
rsitat Pública (PMDUP) i
de la Universitat Pública
ns i assemblees estudiantils de
s. Durant aquest any, la PMDUP
la primera anàlisi rigorosa des
aquest document s'aprovarà a
ates de facultats arreu del país.

1998-1999
Policia Nacional a la UAB
ó, agredint al company que en
l'AER Mesos després, al gener
ndàlicament a la UAB destruint
Tribunal Superior de Justícia de
es polítics i materials dels fets.

5.El moviment anti-Bolonya i la lluita contra la mercantilització de l'educació

El nou president Zapatero suposa una esperança pel que fa a la lluita contra la LOU fins que oblidada les promeses electorals i es contenta amb maquillar la LOU, que ja no interessa gaire donat que el "nou repte" de l'educació superior és l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) o Procés de Bolonya. Són anys de jocs de mans dels governs europeus per vendre la reforma com una simple qüestió acadèmica, mutis crònic del professorat i intents del moviment estudiantil per demostrar que l'EEES no és més que la LOU i la mercantilització de l'educació.

2005-2006
Generació del discurs i primeres grans manifestacions
Sempre a través de la PMDUP i les assemblees, es treballa per explicar la realitat de l'EEES i recordar que el problema de fons continua sent la LOU. A nivell europeu, s'acorda celebrar cada any el 17 de novembre, dia internacional de l'estudiant, amb manifestacions arreu. A Barcelona protesten més de 15.000 persones al 2005 i unes 10.000 al 2006. El discurs sobre Bolonya es va completant i millorant.

2007-2008
LOU modificada (LOMLOU), Llei d'Educació de Catalunya (LEC) i noves protestes
La LOMLOU conserva l'esperit de la LOU i la PMDUP convoca una nova manifestació al maig. D'altra banda, la Conselleria d'Educació del socialista Ernest Maragall, presenta la LEC que no agrada a ningú. Al novembre de 2007 la manifestació contra l'EEES aplega 13.000 estudiants. El 2008 comença amb una manifestació contra la LEC que reuneix més de 60.000 persones. Poc després, com a preludi d'una nova manifestació el 6 de març contra l'EEES, estudiants de la UAB es tanquen a la Facultat de Lletres. Els Mossos d'Esquadra carreguen injustificadament creant un clima de tensió que acabarà amb 6 estudiants expulsats de la UAB i 22 sancionats. Poc després, coincidint amb una cimera de rectors europeus a Barcelona, la PMDUP organitza el 1er Fòrum Social per la Universitat Pública. L'actuació individual del Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC, antiga CEPC) al marge dels acords de la PMDUP i la radicalització d'un sector del moviment provocaran l'estancament de la plataforma. Paral·lelament, sis militants de l'AEP protagonitzen una vaga de fam simbòlica sota el lema "La UB ens mata de gana, Salvem els menjadors!". El ressò de l'acció i les més de 2.000 signatures recollides faran que el rectorat es comprometí a mantenir el servei.

2008-2009
Tancades i ocupacions, brutalitat policial i més protestes contra la LEC
Durant l'últim curs abans de l'aplicació dels títols adaptats a l'EEES, les assemblees protagonitzaran tancades a gran part de les facultats de Barcelona però també a la resta de Catalunya i l'Estat, situant el Procés de Bolonya a l'ordre del dia polític i mediàtic. La més important de totes, la ocupació de l'edifici històric de la UB, finalitza després de 4 mesos amb la intervenció dels Mossos d'Esquadra el 18 de març. Arran del desallotjament s'improvisa una manifestació fins a la Conselleria d'Innovació, Universitats i Empresa que acaba amb una brutal càrrega policial. Plouen condemnes a l'actuació dels Mossos i es convoca una nova manifestació contra la repressió del moviment estudiantil al vespre en que es reproduïxen els excessos per part de la policia. Paral·lelament, s'organitzen dues manifestacions i vagues més contra la LEC. Tot i així, la conselleria farà cas omís de les protestes i pactarà la LEC amb CIU, aprovant-la l'1 de juliol de 2009.

4.La lluita amb els moviments socials

La forta regressió en drets socials, ecològics i nacionals de la darrera etapa del govern Aznar provoca un allau de manifestacions. Des de la Xarxa per l'abolició del Deute Extern fins a la Plataforma Aturem la Guerra, l'AEP participa en aquests moviments. El PHN, el Prestige o la guerra de l'Iraq estaran a l'ordre del dia.

2001-2003

No a la guerra!

Al 2001, l'AEP és la primera organització estudiantil en posicionar-se contra la guerra imperialista de l'administració Bush a l'Afganistan i comença a treballar a la Plataforma Aturem la Guerra. Dos anys després, es convoquen assemblees extraordinàries, tancades, vagues, concentracions i dues grans manifestacions: una el 20 de març, dia dels primers bombardejos sobre Bagdad, que aplega 50.000 estudiants davant el consolat dels EUA i una altra l'1 d'abril sota el lema "Aturem la Guerra Imperialista".

2002

Mobilitzacions contra l'Europa del Capital i contra la Llei d'Universitats de Catalunya (LUC)

Coincidint amb la reunió del Consell Europeu a Barcelona, els moviments socials organitzen innumerables accions de protesta. Al·legant motius de seguretat, fins a 14 facultats tanquen les seves portes i, com a reacció, diverses assemblees protagonitzen tancades i concentracions. La culminació arriba amb una manifestació pels carrers de Barcelona amb més de 200.000 persones. A la tardor, les protestes se centraran en la LUC.

2004-2005

Coordinació estatal i europea

L'AEP aposta pels espais de trobada plurals i impulsa des del 2004 la única plataforma estatal de base assembleària existent: Estudiantes en Movimiento, que agrupa una vintena d'entitats estudiantils d'esquerres. A nivell Europeu, l'AEP participarà en diverses trobades amb la intenció de coordinar la resposta a tot el continent. Una de les primeres activitats serà la Campanya contra la Constitució Europea.

El moviment estudiantil a Colòmbia

Q El moviment estudiantil a Colòmbia és, sense cap mena de dubtes, l'avantguarda en la lluita per una Colòmbia amb Pau i Justícia Social. El moviment estudiantil porta anys demostrant capacitat organitzativa, creadora i per donar respostes plausibles per a la sortida del llarg conflicte al seu país. És per això que des d'instàncies governamentals se'ls ha titllat massa sovint de "terroristes" i també són blanc de les amenaces i accions dels paramilitars, ara anomenats Àguiles Negres.

Aquest moviment però, és plural, dins del qual ens podem trobar associacions universitàries com l'ACEU o la FEU, així com un potentíssim moviment de secundària anomenat ANDES. Aquesta pluralitat organitzativa, però, no és impediment per a la unitat del moviment i això es demostra amb les celebracions dels Congressos Nacionals Universitaris, l'últim d'ells el IV, celebrat el mes de maig de 2008 a Cartagena d'Índies amb la participació de més de mil delegats provinents de tot el país.

La lluita principal dels i les estudiants colombianes ha sigut la lluita contra l'anomenat "Estatuto Estudiantil", que per resumir-ho molt, es pot dir que és l'EEES o Bolonya a la colombiana. Amb això podem veure que l'ofensiva neoliberal cap al sector de l'universitat pública no és només a casa nostra sino una ofensiva coordinada a nivell global. Així com l'engament d'una campanya a favor dels intercanvis humanitaris, pas previ indiscutible per a unes negociacions on es pugui realment avançar cap a una pau plena i autèntica amb justícia social al territori neogranadí.

Amb tot però, la situació no sembla millorar gaire. Tot i les victòries i la unitat del moviment, l'ofensiva per part del Govern d'Àlvaro Uribe, amb el suport dels Estats Units, està agafant noves dimensions. Un clar exemple d'això és l'establiment de les noves bases nord-americanes a territori colombià, dins de l'estratègia de "La Guerra Contra el Terror" promoguda per la Casa Blanca, que sense cap mena de dubte es traduirà en un increment de la

repressió als moviments socials, moviments camperols i moviment estudiantil. Alhora també, un increment en la tensió militar del subcontinent que ja està provocant una escalada armamentística a la zona.

Així doncs, els companys i companyes colombianes tenen un repte difícil que no és res més que assolir l'anhelada pau, l'anhelada seguretat i l'anhelada llibertat d'un poble que ha estat i està patint amb duresa una política cívica-militar implacable amb el suport de l'imperialisme nord-americà. Des de Catalunya us seguirem recolzant en allò que ens sigui possible i per començar hem de mostrar a la societat catalana i espanyola, la realitat de l'anomenada "millor i més antiga democràcia a l'Amèrica Llatina" que en realitat oculta un dels pitjors règims terroristes que existeixen a l'actualitat.

Jorge Torres Hernández
Historiador i ex militant d'AEP

A l'octubre, participa al Laboratori Antiracista

Q Un any més SOS Racisme - Catalunya juntament amb el Moviment Laic i Progressista estem organitzant el Laboratori Antiracista '09, el qual vol ser un espai d'acció antiracista, on els i les joves d'entre 16 i 30 anys agafaran la veu per tal de veure quines són les situacions de discriminació i/o desigualtats d'oportunitats que pateixen, potenciant també la participació fills i filles de famílies immigrades.

El Laboratori Antiracista '09 se celebrarà els dies 22, 23, 24 i 25 d'octubre a l'Espai Jove La Fontana, de Barcelona. Durant aquests dies barrejarem formes de cultura popular i tradicional catalana amb noves expressions culturals, artístiques i comunicatives que ens serviran per treballar i difondre el valor de l'antiracisme.

Durant el Laboratori Antiracista '09 hi haurà diferents tipus d'activitats. Els tallers que estem organitzant són: rima hip hop, cuina, muntatge audiovisual; percussió, guió i ràdio, dansa, còmic, guió i televisió, castells, graffiti i fotografia.

A banda dels tallers, el Laboratori '09 també comptarà amb diferents activitats de

reflexió, on es crearan espais de debat i participació per respondre a les necessitats tant dels joves com del teixit associatiu. Podem destacar entre aquestes activitats el cinefòrum, el teatre social, els diàlegs antiracistes. Estaran obertes al públic en general.

També hi haurà activitats reivindicatives que obriran el Laboratori Antiracista '09 a la resta de la ciutadania, entre les quals un concert, activitats esportives com un campionat de 3 x 3 de bàsquet, i una trobada-debat on els joves podran compartir les seves demandes i denúncies, tot formulant propostes per tal de lluitar contra el racisme i la discriminació.

Les novetats es publicaran al blog, www.laboratoriantiracista.blogspot.com, on s'hi podrà consultar el programa d'activitats. El 15 de setembre s'obre el termini d'inscripcions i també es pot participar activament en el Laboratori Antiracista formant part del grup de voluntaris d'organització.

Per rebre més informació, es pot trucar al 93 301 05 97 o també enviar un correu a logistica@sosracisme.org.

SOS Racisme - Catalunya
Moviment Laic i Progressista

La mercantilització de la identitat sexual

© La divisió que va viure's a la darrera commemoració del dia de l'orgull LGTB a Barcelona obre la porta a una diferència en els mètodes de reivindicació que convé analitzar: la lluita per la normalització de les diferents opcions sexuals via moviments socials o via mercantilització. Als últims anys, la normalització i expansió de les relacions homosexuals ha sigut una realitat, hi ha hagut un avenç més que notable que ha permès una millora substancial de la vida d'aquest col·lectiu històricament tan marginat. Tanmateix, s'ha d'apuntar que també ha sigut víctima d'un altre procés propi de l'actual societat tardocapitalista: la fagotització de tot els elements alternatius per incorporar-los al seu propi discurs, és a dir, al consum.

La mercantilització de la identitat sexual és un procés que arriba més enllà de les opcions sexuals. Sentir-se dona és, al discurs hegemònic d'avui en dia, mitigar el desassossec a base d'objectes de consum, sortir de compres per reforçar una identitat que mai no se saciarà, ja que és impossible de fixar, perquè, com assenyala Slavoj Žižek, "l'objecte que funciona com una causa del desig ha de ser per si mateix una metonímia de la carència"¹. Alhora que amaga el malestar latent d'una identitat mai obtinguda, demanda i potencia el perpetuum mobile del consumisme. De la mateixa manera, la normalització entre sexes es basa en la mateixa cosificació sobre la qual va fundamentar-se la cultura falocràtica. Els cossos masculins són ara convertits en mers objectes, passen a omplir els prestatges del consum, on el desig sexual esdevé esperó de l'anhel que impulsa la publicitat. Són la pura reificació de la reducció dels cossos a objectes; si abans eren dones despulades les que ocupaven els calendaris que vergonyosament penjaven els mecànics i tants altres éssers masculins, són ara dones a qui falsament se les ven un sentit d'alliberació les qui s'estremeixen amb una imatge que les introdueix més si cap al discurs hegemònic al que s'enfronten. Per no parlar de l'última (possiblement ja no l'última) identitat sexual creada explícitament des de l'esfera del consum: els metrosexuals. Si ens aturem a pensar-hi una mica, és fàcil adonar-se de que no respon realment a una opció sexual sinó simple i senzillament a unes pautes de consum. Es tracta de conferir uns comportaments a l'hora de consumir que no

es destinaven als homes, com ara comprar-se cremes o utilitzar més productes cosmètics dels habituals, amb l'objectiu de generar un nou segment de consum en el qual potenciar la despesa en productes destinats especialment a ells.

Això és el que ha passat amb el sector homosexual. Enlloc d'entendre's com una opció sexual tan normal i respectable com qualsevol altra, s'ha intentat conferir unes pautes de consum per segmentar-los i instituir un nou mercat. S'aprofita (alhora que es persuadeix) que es tracta de famílies habitualment sense fills als quals se'ls hi suma, en línies generals i de manera pretesament ideològica, la seva condició de professionals liberals, per la qual cosa es dirigeix i es concreta en segments molt atractius per al consum. Els mitjans de comunicació assenyalen, sense cap tipus de reflexió prèvia ni de pudor, que el sector homosexual gasta un 30% més que els heterossexuals. És arran d'aquí, no ens enganyem, que els poders públics s'han interessat realment per la situació, traslladant-la als camps social i jurídic. No ha estat cap moviment social qui ha provocat amb la seva força un canvi dins dels drets. Aquest és possible, el problema. Tal com assenyala Naomi Klein en el seu genial llibre "No Logo", "les identitats sexuals i racials extremes per les que lluitàvem van ser desplaçades per estratègies de contingut de marca i de marqueting sectorial. Si el que volíem era diversitat, semblaven dir les marques, allò era exactament el que pretenien donar-nos"².

La festa Pride que va viure's el passat 29 de juny a Barcelona estava convocada tant pels diferents departaments públics de la Generalitat, la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament, com per la PIMEC, la patronal catalana de la mitjana i petita empresa, així com per altres patrocinadors privats. Van saber veure que darrere d'aquesta reivindicació, o millor dit, del component lúdic que aquesta tenia, es podia organitzar un interessant negoci, alhora que una bona imatge publicitària

de modernitat i tolerància, tan anhelada per la política catalana. Entre les nombroses ofertes, es troba una que és, a la meua consideració, de les més perilloses: el turisme gay. Si bé una cosa és ser una ciutat en la que els homosexuals puguin sentir-se a gust i completament respectats, com Barcelona té a bé convertir-se, i una altra molt diferent és crear una segmentació que ofereixi un altre tipus d'espai, dividit i apartat de la resta de la població, amb la conseqüent formació de guetos.

Convé, en tot cas, pensar d'una manera dialèctica els progressos i retrocessos que provoca aquesta mercantilització. Hi ha avenços que ja s'han apuntat, com ara la pressió que ha aconseguit en el món polític i social arran de la potencialitat de mercat que tenien. Així, ha arribat tant la legalització dels matrimonis homosexuals al nostre país, com una major normalització d'aquestes relacions als carrers. Tanmateix, cal pensar que la mercantilització a la que es veuen abocades aquestes identitats els hi confereix un estat de cosificació, alhora que inestabilitat, que les fa ser subjectes als interessos del mercat. Aquesta volatilitat és també generadora d'incertesa, de la mateixa manera i en un estat paral·lel que la seva mercantilització les redueix a les condicions inherents del comerç: transformació de les relacions en transaccions de canvi, eradicació del compromís en pos de la instantaneïtat i el cortoplacisme, supeditació a les modes, etc. Aquestes característiques són pròpies de qualsevol identitat sexual que es vegi sotmesa a un condicionament mercantil, en el qual l'accent en la conversió d'aquesta en objecte de consum la subjecta a aquests interessos i no als propis de la reivindicació dels drets de la seva persona. Per això la lluita cap a la normalització sexual hauria d'anar cap a la via de la movilització ciutadana i no en les mans del mercat, que, com hem vist, crea guetos en tants segments de consum.

1 ŽIŽEK, Slavoj. The plague of fantasies. Verso. Londres, 1997. Pàg. 81.

2 KLEIN, Naomi. No Logo. El poder de las marcas. Paidós. Barcelona, 2005. Pàg. 145.

Assemblea

(Femení, del francès assemblée).

Eina d'organització que reuneix a la totalitat dels membres d'un grup afí perquè decideixin directament sobre un afer que els afecta sense escollir representants que facin de mitjancers.

Q Des de fa ja molt de temps, el moviment estudiantil català s'organitza, entre d'altres formes, en assemblees de facultat. Aquestes han lluitat i ho segueixen fent avui dia a nivell local per a millorar aquells aspectes que toquen de més a prop els interessos dels i les estudiants. Al mateix temps, les assemblees intenten coordinar-se entre elles per aconseguir millores en la qualitat de l'ensenyament superior en el seu sentit més ampli.

Una assemblea no té cap jerarquia establerta. En no estar lligada exclusivament a cap organització política ni a cap institució, el resultat que s'hi troba és el d'una enorme i enriquidora heterogeneïtat de sensibilitats polítiques. El consens com a mètode de presa de decisions permet que tothom que hi ha participat s'hi senti en certa mesura representat, ja que no exclou a les minories sinó que busca el recolzament de tothom. Malgrat tot, a la pràctica, sovint són les emocions les que condicionen decisions no racionalitzades, en les quals no tots els participants estan veritablement en igualtat de condicions en el moment d'intervenir, de mane-

ra que no totes les opinions seran igual de ben considerades. Cas que el grup es tanqués molt en si mateix, començaria a perdre de vista els diferents matisos sobre un mateix tema. Aquest fenomen s'anomena pensament grupal, concepte encunyat per Irving Janis i definit per William H. Whyte al seu conegut article "Groupthink". Això passaria si dins del grup es donessin actituds de rebuig cap als pensaments dissidents a la majoria o al líder. En aquesta dinàmica, moltes de les intervencions que es fessin anirien en la direcció de minimitzar els riscos percebuts en la decisió i a maximitzar la sensació de poder del grup. Aquest fenomen sovint porta a prendre decisions amb efectes contraproductius respecte els objectius inicials. És molt important preservar la heterogeneïtat de les assemblees d'estudiants, una de les úniques formes per evitar aquesta deriva.

Les assemblees d'estudiants sempre són símptoma de riquesa, diversitat i interès cap a tot allò que envolta a l'àmbit educatiu. En una universitat i una escola cada cop més buida en continguts i en participació estudiantil, és esperançador

trobar espais oberts i flexibles on persones implicades aporten idees crítiques sobre el seu ensenyament des de perspectives més enllà del pensament únic que sembla regnar avui en dia. Però, s'ha de tenir cura d'aquests espais tan oberts, ja que són fràgils i complexos; cal participar-hi per enriquir-la amb les pròpies aportacions, i per intentar que el seu funcionament sigui el millor possible, de tal manera que tothom s'hi pugui sentir còmode i útil. Per aconseguir un moviment estudiantil plural i progressista, és important eradicar les actituds infantils i sectàries, que tot i sorgir de ben pocs han desprestigiat al moviment estudiantil i al ric bagatge assembleari que l'acompanya. No podem oblidar que cada actuació irresponsable és un argument que la dreta rànica esgrimirà en contra del moviment, i una esquerra que ens separa de la resta de l'estudiantat i del professorat.

Laura Pérez Pujol
Psicologia - UAB
Benjamí Moles Kalt
Sociologia - UB

Ferrer i Guàrdia: entre la pedagogia i la revolució

☉ A Ferrer i Guàrdia el van matar perquè havia treballat per la llibertat. El van acusar, sense cap prova, d'haver instigat la revolta popular contra les lleves per a la guerra de l'Àfrica de juliol de 1909 (la Setmana Tràgica). Va ser afusellat, després d'un judici per part d'un tribunal militar, el 13 d'octubre de 1909, pel gravíssim delictes d'haver-se compromès amb un projecte de renovació pedagògica que obria les portes a la llibertat de consciència. I aquesta llibertat posa molt nerviosos als poderosos...

Ferrer havia proposat un model d'escola nou, dinàmic, atractiu, lliure i racionalista. Enfront la precarietat i el predomini de la mediocritat burocràtica de la rònga escola estatal, enfront del caràcter regressiu i manipulador de les consciències de l'escola confessional catòlica, l'Escola Moderna apareixia com un enemic terrible, contra el qual valien totes les argúcies. I si aquestes tenen l'odi com a fonament, la reacció és abassegadora. L'odi, evident, contra el lliurepensament i contra les pràctiques pedagògiques que podien fer menys difícil –per no dir més fàcil– el procés d'emancipació de les persones. Que, sempre, comença per la consciència. L'odi, també, comercial, el d'aquells que monopolitzaven l'oferta escolar privada. L'odi, per tant, d'una classe que, com ara, vol continuar gaudint del privilegi d'oferir un model educatiu privat i confessional, adscrit a codis de comportament i a morals ben allunyades d'allò que l'educació, en si mateixa, té com a fonament: l'emancipació dels éssers humans.

L'Escola Moderna es planteja com un exemple de pedagogia militantment racionalista que, fonamentant-se en l'educació integral i en la coeducació –de sexes i de classes socials (posició molt agosarada per a l'època, per ambdues qüestions)– pugui trencar el mur del dogmatisme intel·lectual i de la falsa moral imposada a cops d'autoritat, esdevenint un nucli permanent de promoció de l'emancipació personal i social.

En línia amb l'optimisme filosòfic hereu de la Il·lustració, es confiava en el treball per la renovació educativa com a instrument definitiu per abatre els prejudicis i assolir l'objectiu d'una societat lliure, justa i fraterna. La clau és l'aprenentatge de la llibertat en la llibertat, mitjançant la via de la raó personal. El medi natural d'aquesta via, l'única que es basa en l'afirmació de l'autonomia del subjecte

com a condició de possibilitat del mateix fet educatiu és, evidentment, la laïcitat: l'absència de condicions prèvies i de restriccions mentals que, des de la imposició de creences o de límits a la recerca, impedeixin el lliure accés al coneixement. Convindria recordar el missatge del mateix Francesc Ferrer i Guàrdia gravat al peu del monument de testimoniatge erigit a Brussel·les el 1911, com a record de la seva mort per causa de la defensa de la llibertat de consciència:

“L'ensenyament racionalista pot i ha de discutir-ho tot, situant prèviament els nens sobre la via ampla i directa de la investigació personal”

L'impulsor i l'ànima de l'Escola Moderna havia connectat amb l'esperit de la renovació pedagògica per mitjà de les idees de Paul Robin –teòric de l'educació integral– en els anys del seu exili a França. Després del frustrat intent de sublevació republicana de Santa Coloma de Farners –inspirada per Manuel Ruiz Zorrilla– de 1886, Ferrer s'exilia i viu a França fins al 1901. Allà començarà la seva experiència docent, com a professor de castellà... L'Escola Moderna anticipa allò que, avui, compta amb l'acord transversal de la gran majoria de la comunitat educativa: la formació és permanent, incloent, d'esperit universal: els nens i les nenes tindran

una insòlita llibertat, es faran exercicis, jocs i esbarjos a l'aire lliure, s'insistirà en l'equilibri amb l'entorn i el medi, en l'higiene personal i social –fonamental a l'època, atenent a les malalties i carències materials de tot tipus–, desapareixeran els premis i els càstigs, i els exàmens. L'avaluació, doncs, serà ja contínua, feta dia rere dia, basada en el treball quotidià. Els alumnes visitaran centres de treball –les fàbriques tèxtils de Sabadell, especialment– i faran excursions de descoberta. Les redaccions i els comentaris d'aquestes vivències per part dels seus mateixos protagonistes es convertiran en un dels eixos de l'aprenentatge. I això es farà extensiu a les famílies dels alumnes, amb l'organització de conferències i xerrades dominicals.

Els lamentables incidents del 31 de maig de 1906 –l'atemptat contra el rei Alfons XIII, el dia del seu casament– en què es veu involucrat Mateu Morral, bibliotecari de l'Escola, portaran a la clausura del centre. Ferrer i Guàrdia, empresonat i posteriorment absolt –al 1907– no deixarà, però, de mantenir viu l'ideal pedagògic, malgrat que l'Escola no podrà reobrir-se. Així, Ferrer serà escollit president del Comitè directiu de la Lliga Internacional per a l'Educació Racional de la Infància. L'empelt de l'Escola i del projecte pedagògic ferrià arrelarà, a part, en diferents escoles laiques i racionalistes que s'inspiren també en l'Escola Moderna –que la sobreviuen i que en mantenen l'esperit– sorgides arreu de Catalunya –al Poble Sec, Sabadell, Badalona, Vilanova...–, a la resta d'Espanya i, fins i tot, a l'Amèrica llatina.

Les dues pulsions fonamentals de la seva obra, l'afany per impulsar una experiència pedagògica racionalista i innovadora, inspirada en el més profund dels objectius de tota actitud educativa –l'emancipació de l'ésser humà–, i la defensa d'una alternativa revolucionària, alliberadora, enfront del règim restauracionista, defensor d'interessos de classe obertament oligàrquics –la gran propietat rural, la burgesia financera i les jerarquies militar i eclesiàstica, inspirada, també, en el més profund dels ideals socials –l'emancipació del gènere humà– no s'esvaeixen de l'ànim de Ferrer, no s'esborren de la seva dinàmica personal i s'inscriuen, en el més estricte sentit, en el moll de l'os del conjunt del seu compromís.

“Cal pujar els impostos de les franges altes, augmentar l'impost de patrimoni i de successions, i no tocar l'IVA”

Arcadi Oliveres

Entrevista per
Lara Saiz Moya
Periodisme - UAB

☉ Ens trobem amb Arcadi Oliveres a la seu barcelonina de Justícia i Pau, associació catòlica pacifista de la qual n'és president, tot i que milita en moltes altres. També és professor de la UAB, on és catedràtic d'Economia Aplicada. Com-

promès amb la seva matèria, va fundar l'any 1998 la branca espanyola de l'associació internacional ATTAC, grup de pressió pel control de les transaccions comercials internacionals, i n'és l'actual coordinador.

El Queixal. Parlem de serveis públics. Al nostre país entenem educació i sanitat com a sistemes que són responsabilitat de l'Administració, i que es complementen amb uns quants centres privats. Quina és la de raó de ser d'uns serveis gestionats per l'estat?

Arcadi Oliveres. S'ha de començar parlant d'una cosa que se'n diu estat del benestar. El capitalisme va anar evolucionant fins un moment al segle XIX en què les condicions eren draconianes. Els treballadors estaven molt malament i gràcies al la lluita sindical es van anar guanyant espais: primer el sou, després la jornada laboral, els dies de festa, les pensions. A partir d'aquell moment van sorgir una sèrie de necessitats. Si una persona estava malalta, qui cobria el seu sou? O si tenia qualsevol dificultat a la jubilació, qui la mantenia?

Q. Als Estats Units, la tendència és inversa: la norma és pagar una assegurança i una escola privada, i només són els ciutadans amb baixa renda qui fan servir els sistemes públics. Aquesta diferència prové d'una concepció del món diferent?

A.O. Una concepció diferent del món no, més aviat una concepció diferent del paper de l'estat. Als Estats Units s'entén que és la iniciativa privada la que n'ha de ser la responsable. Va haver un economista, en Keynes, que va postular que l'estat havia de fer-se càrrec de tot allò que era necessitat i que la iniciativa no podia assumir. Aquesta idea ha quedat molt arrelada a Europa i, atenció, no és que als Estats Units no estigui introduïda, sinó que quan es vol tirar endavant un projecte públic és la pròpia iniciativa privada la que es queixa. En tenim un molt bon exemple amb la reforma sanitària que està duent a terme l'administració Obama, que ja va voler iniciar amb el govern de Clinton. Són els interessos de farmacèutiques i companyies d'assegurances i mútues les que van tirar endarrera el primer intent.

Q. Quins objectius té la reforma?

A. O. Sense haver-ho seguit gaire, tinc la impressió que els serveis mínims de salut, com ara hospitalització, baixes i malalties, passen a mans de l'estat enlloc d'anar a càrrec d'assegurances privades.

Q. La ciutadania ho reclamava?

A.O. Comencen a haver-hi moviments sindicals que estan reclamant uns serveis públics des de fa temps. El problema és que està acostumada a l'assegurança privada i

no pensa que l'estat estigui obligat a administrar la salut o que ni tan sols sigui més eficaç, quan està demostrat que és més eficaç una sanitat pública que no pas privada.

Una assegurança completa als Estats Units pot costar a l'usuari 9.000 dòlars a l'any. La seguretat social noruega dona els mateixos serveis i costa a l'estat 4.000 dòlars anuals. Aquests 5.000 dòlars de diferència són el benefici de l'empresa privada.

“**Una assegurança als EUA costa a l'usuari 9.000 dòlars anuals. La seguretat social noruega dona el mateix servei i costa a l'estat 4.000. Aquests 5.000 dòlars de marge són el benefici de l'empresa privada.**”

Q. A Europa tendim a imitar el model privat americà. Per què?

A.O. Probablement a un pensament econòmic errat. Als anys vuitanta, alguns polítics anglesos com la Margaret Thatcher van inspirar-se en un premi Nobel anomenat Milton Friedman. Aquest economista va pensar que l'economia funcionaria millor sense la intervenció de l'estat. El pensament de Friedman va arrelar en alguns polítics del moment, Thatcher i també Ronald Reagan als EUA i Pinochet a Xile. Això respon a un corrent pendular. Als seixanta l'estat del benestar va fer-se cada cop més fort fins que van arribar persones que tiraven cap al cantó contrari. Aquests corrents pendulars són molt comuns al món de la política. Vint anys després, aquest corrent privatitzador toca altres països d'Europa, com el nostre.

Q. Una notícia recent: l'augment dels impostos. Ha pujat l'IVA i el gravament de comptes d'estalvi de més de 6.000 euros. Però ningú no parla de capitals més grans, com ara les SICAV (societat d'inversió de capital variable), d'un mínim de 2.400.000 euros. Per què no s'han vist afectades les rendes altes?

A.O. Pel que fa al tema fiscal hi ha dos

qüestions a tractar: el frau i els paradisos fiscals. Tanmateix, parlem concretament de les SICAV. Es tracta de societats que gaudeixen d'un règim fiscal extraordinari, pel qual cotitzen un 1% d'impostos, en lloc del 30% habitual d'impost de societats, que és l'equivalent a la renda que paguem els ciutadans un cop l'any. Ara mateix es parla de que aquest règim excepcional no es pot eliminar perquè suposaria la fuga de capitals cap a l'estranger. Penso que és un absurd: els impostos s'han de pujar, especialment els de capital. El govern, que vergonyosament se'n diu socialista, està pujant els impostos a les rendes baixes i mitjanes i, a més, mitjançant els impostos indirectes com ara l'IVA. En llenguatge econòmic, es diu que els impostos directes, gravats sobre el sou, són progressius, i els impostos indirectes, que graven els productes de consum, són regressius. És a dir, cobris 1.000 o 100.000 pagues els mateixos impostos quan compres un producte.

El que s'ha de fer és pujar els impostos de les franges altes de la declaració de la renda, augmentar l'impost de patrimoni i recuperar l'impost de successions, i en canvi no tocar l'IVA i, evidentment, pujar la fiscalitat de les SICAV. Si la reforma actual la fes un govern de dretes es podria entendre, però que l'hagi fet un govern d'esquerres és una vergonya.

Q. Ha parlat de Noruega, que és un paradigma d'estat que ofereix serveis públics excel·lents mitjançant una pressió fiscal molt alta, que ronda el 60%. Però Noruega té una enorme exportació de petroli i fusta. Té a veure una balança de pagaments favorable amb la qualitat dels serveis?

A.O. La balança de pagaments i la balança fiscal són dues coses diferents. L'impost que Noruega o Suècia apliquin a l'exportació pot aportar uns diners, però no és la fusta ni el petroli qui paga l'estat del benestar dels països nòrdics, sinó aquells impostos cars que paga la gent. La balança fiscal és la relació entre ingressos i despeses a les arques de l'estat, i l'estat pot oferir uns serveis en funció de la quantitat d'impostos que recapta. Que tot i això pot haver algun element afortunat? Evidentment, Noruega ha fet calaix d'ençà la pujada dels preus del petroli dels últims anys.

Q. Continuem amb la balança de pa-

gaments però canviem d'àmbit geogràfic. Vostè és activista per la condonació del deute extern dels països pobres. Comencem pel principi: com i per quina raó s'endeuta un país?

A.O. Per dues vies: les de l'estructura i les de la conjuntura. Les de l'estructura deriven de la dinàmica econòmica del país. Un exemple: Colòmbia ven cafè. El cafè, històricament, perd el preu cada any. Colòmbia compra productes industrials, que augmenten el preu cada any. Si Colòmbia ven cafè cada cop més barat, i compra ordinadors cada cop més cars, perd diners. Les raons conjunturals tenen el seu origen als anys seixanta, quan assoleixen la independència la majoria d'antigues colònies de les potències europees. Els organismes internacionals, com ara el Banc Mundial, van donar préstecs a aquests països perquè engegessin tot l'aparell administratiu que cal per tirar endavant un estat des de zero. Aquests diners es van utilitzar molt malament: per corrupció, per obres públiques exagerades i per la compra d'armament. Aquests crèdits, en usar-se de forma inadequada, no van rendir, però s'havien de retornar igualment.

“**Si paguessin impostos els 16 bilions de dòlars que s'amaguen als paradisos fiscals, s'obtidria dues vegades la xifra de l'ajut al desenvolupament.**”

Q. Actualment, el sistema ha canviat per evitar la mala gestió dels diners prestats. El Banc Mundial atorga el crèdit, i el Fons Monetari Internacional fa un estudi i dona unes directrius d'inversió. És una aportació desinteressada?

A.O. Desinteressat vol dir “amb carència d'interès”. En primer lloc hi ha els interessos bancaris, que es cobren. Així que, ja a priori, no és una aportació desinteressada. En segon lloc, quan el FMI imposa unes condicions, amb el nom de “Pla d'Ajustament Estructural”, el país que ha rebut el préstec ha de complir aquestes directrius generals: que no hi hagi dèficit públic, controlar la inflació, privatitzar les empreses públiques, que les importacions siguin majors que les exportacions, etc. El cas és que l'obsessió per complir amb el FMI a nivell macro genera dificultats per controlar l'economia a nivell micro. Per exemple, si controles la inflació, no pots controlar l'atur.

La pregunta era si és una aportació desinteressada. No ho és, primer perquè es cobra un tant per cent d'interès i segon perquè el país queda supeditat a les maneres de comportar-se del FMI.

Q. Hi ha un moviment internacional pel qual els estats rics donen a fons perdut el 0,7% del PIB anual per cooperació al desenvolupament. Qui promou aquest pacte?

A.O. És una proposta de l'ONU de 1972. A la dècada dels seixanta s'havia multiplicat el consum als països desenvolupats mentre s'independitzaven les antigues colònies. Per tal que els nous estats tressin endavant les seves infraestructures, Nacions Unides va aprovar la donació del 0,7% del PIB anual per tal de compensar l'explotació colonial i ajudar a la construcció dels nous estats independents. Han passat 37 anys, i el promig de la donació del món ric cap al món pobre és del 0,35%, la meitat de la proposta de l'ONU. S'ha de dir que aquesta és la mediana, hi ha països com Noruega, que han superat l'1%, mentre que els Estats Units no arriba al 0,1%. Tot i així, encara que ara mateix tots els estats desenvolupats del món donessin el 0,7%, no seria prou, ja que han passat tants anys que l'abisme del deute s'ha eixamplat. El premi Nobel d'economia Wassily Leontief ja parlava fa quinze anys del 3,5%, i les darreres veus, demanen un 6% del PIB. Encara diria més. Els diners que els països pobres retornen als rics a raó de préstecs i interessos suposen entre tres i quatre vegades més que el suposat ajut al desenvolupament del 0,7%. L'ajut al desenvolupament no serveix per res.

Q. Queda clar que calen diners per sortir del deute. Quina altra opció té el país endeutat si el 0,7% no és prou i no vol subjugar-se a les directrius del BM i el FMI?

A.O. Poden sortir de molt llocs. El primer és el paradís fiscal. El ciutadà ric amaga els seus diners al paradís fiscal. Els seus diners ben seus són, però imaginem que els treu de Luxemburg i els fica en un banc del país on l'ha guanyat. La diferència entre el banc normal i el paradís fiscal és que al paradís fiscal, i d'aquí el seu nom, no es paga l'impost de capital. Si el porta al país d'origen, el banc li pagarà un interès, però d'aquest interès sí que haurà de pagar l'impost, que vol dir recursos pel país. Segons les dades que donen els experts, hi ha 16 bilions de dòlars amagats als paradisos fiscals. Jo calculo que si els hi dona un interès normal, del 4%, rendirien 640.000 milions cada any. Si s'aplica l'impost de capital, que és un 30% sobre el benefici dels interessos, les administracions podrien recaptar gairebé 200.000 milions anuals, dues vegades l'import de l'ajut al desenvolupament.

La segona opció és ben coneguda: la taxa Tobin sobre les operacions especulatives. Als mercats bursaris és habitual comprar i vendre accions en un mateix dia. Es tracta d'unes transaccions amb un marge molt petit: el broker compra a Tòquio per accions que valen 1000 euros a les deu del matí i se les ven a Nova York per 1002 euros a les deu de la nit. Encara que

es guanyi només dos euros per cada mil, quan es tracten de nombres d'accions molt elevats l'ingrés és important. A contrapartida, una empresa o fins i tot un estat pot fer fallida en qüestió d'hores. Per evitar aquesta inestabilitat, Tobin proposava un impost de l'u per mil en aquestes operacions, un impost que la pròpia borsa d'origen gravaria a cada transacció. El mateix Tobin reconeixia que si s'aplicava la seva taxa la meitat de l'especulació desapareixeria perquè perdria interès. Però l'altre meitat no desapareixeria, de manera que, segons els càlculs de Tobin, es recaptarien 200.000 milions de dòlars anuals. Segons l'ONU, és quatre vegades la xifra que fa falta per eradicar la fam del món.

L'actual director del FMI, Dominique Strauss-Khan va declarar el passat 4 d'octubre que la taxa Tobin no s'aplicaria sota el seu mandat. El dia 7 va haver una reunió del FMI a Istanbul i la gent va sortir al carrer per reclamar l'aplicació de la taxa sobre l'especulació. Resultat: un manifestant mort.

Q. Les empreses transnacionals fan servir la superioritat que comporta la capacitat per instal·lar els diversos moments de la producció al lloc del món més barat. Com es podrien controlar les transaccions de les empreses transnacionals?

A.O. Els governs, que per desgràcia són molt febles en aquests països, haurien d'establir unes condicions a les quals la transnacional s'ha d'adaptar si s'hi vol establir. Fer formació professional als treballadors, pagar els impostos degudament, reinvertir els beneficis al país, fer servir els materials nacionals, no contaminar, etc. El què passa és que sovint els governs reben comissions o són titelles de les empreses, que tenen un poder econòmic molt més gran que el PIB del país.

“**La taxa Tobin sobre les operacions especulatives generaria quatre vegades la quantitat necessària per eradicar la fam del món**”

Q. La pobresa genera violència?

A.O. Hem d'entendre dos tipus de violència. La violència estructural: cada dia moren 1000 persones. Ningú no els ha disparat, però han mort per un tipus de violència. Després hi ha la violència armada. Una situació de pobresa genera rebel·lia. I la rebel·lia, jo crec que falsament, alguns la canalitzen mitjançant les armes. Jo sóc radicalment no violent, no vull cap arma ni tan sols pels rebels revolucionaris. Entenc que totes les revolucions s'han de fer desarmades. Ara bé, jo entendré, tot i que no ho aprovaré, la violència generada per la pobresa.

**LEC
I LUC...? ***

* LEC - Llei d'Educació de Catalunya / LUC - Llei d'Universitats de Catalunya